

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 11CoP/190/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1522203249
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 07. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Alena Čakváriová
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2022:1522203249.1

Uznesenie

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Aleny Čakváriovej a členiek senátu Mgr. Patrície Železníkovej a JUDr. Blanky Podmajerskej, vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: G. O., nar. XX.XX.XXXX, štátne občianstvo X., zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava, so sídlom Vazovova 7/A, 816 16 Bratislava, dieťa rodičov: matka - O. O., nar. XX.XX.XXXX, štátne občianstvo X., a otec - S. O., nar. XX.XX.XXXX, štátne občianstvo X., v konaní o návrhu opatrovníka maloletej: S. G., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom U. XXXX/X, XXX XX Z. D. S., t.č. O. 1, XXX XX N., zastúpeného AKAIS, s.r.o., so sídlom Miletičova 5B, 821 08 Bratislava, IČO: 53 864 611, na nariadenie neodkladného opatrenia, na odvolanie opatrovníka maloletej proti uzneseniu Okresného súdu Bratislava V zo dňa 16.05.2022, č.k. 68P/57/2022-19, takto

rozhodol:

Uznesenie súdu prvej inštancie sa v napadnutej časti **p o t v r d z u j e**.

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Bratislava V uznesením zo dňa 16.05.2022, č.k. 68P/57/2022-19, vo výroku I zamietol návrh opatrovníka maloletej na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým sa domáhal svojho ustanovenia do funkcie poručníka maloletej s tým, že bude oprávnený a povinný v záujme maloletej túto zastupovať v bežných veciach a spravovať jej majetok, zabezpečovať jej výchovu, výživu a osobnú starostlivosť. Vo výroku II rozhodol o trovách konania tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na ich náhradu.

2. Súd prvej inštancie vec právne posúdil podľa § 234 ods. 2, § 324 ods. 1, § 325 ods. 1, § 326 ods. 1, 2, § 328 ods. 1, § 329 ods. 1, 2, § 331 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), čl. 4, § 2 ods. 1, 2, § 360 ods. 1, § 361 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“), § 56 ods. 1, 2, § 57 ods. 4, § 60 ods. 1, § 61 ods. 1, 2 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej „Zákon o rodine“), keď návrh opatrovníka maloletej na vydanie neodkladného opatrenia vyhodnotil ako nedôvodný a nadbytočný, a to najmä vzhľadom na to, že maloletá má ustanoveného opatrovníka, ktorý za ňu koná. Z vykonaného dokazovania a z obsahu spisov vedených ohľadom maloletej zistil, že maloletá je štátnou občiankou X., kde doposiaľ aj žila, avšak z dôvodu vypuknutia vojnového konfliktu v tejto krajine pricestovala dňa 26.02.2022 na Slovensko k svojej sesternici a jej partnerovi. Konštatoval, že rodičia maloletej sa v dôsledku vojnového konfliktu nachádzajú stále na X., pričom sú v stálom telefonickom kontakte s opatrovníkom maloletej. Uviedol, že tamojší súd uznesením zo dňa 17.03.2022, č.k. 12P/32/2022-11 ustanovil za opatrovníka maloletej partnera jej sesternice a vymedzil mu práva a povinnosti k maloletej, ktorá nenadobudla plnoletosť a nemôže samostatne konať. Poukázal na skutočnosť, že maloletá sa doposiaľ nachádza v domácnosti svojho opatrovníka na adrese O. 1, N. a má vydané povolenie na pobyt

na území Slovenskej republiky. V danom prípade mal za to, že podmienky na nariadenie neodkladného opatrenia neboli splnené, pretože maloletej bol ustanovený opatrovník, ktorý ju okrem iného zastupuje v bežných veciach a spravuje jej majetok, pričom opatrovník nepreukázal opodstatnenosť svojho nároku ani naliehavosť potreby zasiahnuť formou neodkladného opatrenia, keď v danom prípade nehrozí ujma a bezprostredné nebezpečenstvo ohrozenia maloletej. Podotkol, že opatrovník za maloletú koná v široko vymedzenom rozsahu v súlade s ustanovením § 61 ods. 2 Zákona o rodine a jeho funkcia sa skončí právoplatným ustanovením poručníka maloletej, prípadne nadobudnutím plnoletosti maloletej či jej prevzatím rodičmi, pričom pod sp.zn. 68P/55/2022 sa na tamojšom súde vedie meritórne konanie o ustanovenie poručníka maloletej. Dodal, že konanie o ustanovenie poručníka by začal po vykonanom dokazovaní aj z úradnej povinnosti pokiaľ by mal preukázané, že maloletá sa nachádza na území Slovenskej republiky bez svojich rodičov len s ustanoveným opatrovníkom. Záverom upozornil, že v prebiehajúcom konaní vo veci ustanovenia poručníka maloletej tamojší súd vytýči pojednávanie, na ktoré budú volaní aj rodičia maloletej, a bude sa v ňom realizovať patričné objektívne dokazovanie a až na základe výsledkov dokazovania, ktoré prekračuje rámec neodkladného opatrenia, bude možné v danej veci rozhodnúť meritórnym rozhodnutím. Zdôraznil, že rozhodnutie o neodkladnom opatrení nie je konečným rozhodnutím, ktoré by nemohlo byť zmenené, resp. potvrdené rozhodnutím vo veci samej. O trovách konania rozhodol podľa § 52 CMP.

3. Proti tomuto rozhodnutiu v časti výroku I podal v zákonnej lehote prostredníctvom zvoleného právneho zástupcu odvolanie opatrovníka maloletej, navrhujúc odvolaciemu súdu, aby napadnuté uznesenie zmenil tak, že ho ustanoví do funkcie poručníka maloletej s tým, že bude oprávnený a povinný v záujme maloletej túto zastupovať v bežných veciach a spravovať jej majetok, zabezpečovať jej výchovu, výživu a osobnú starostlivosť, pričom žiadnemu z účastníkov neprizná nárok na náhradu trov konania. Súdu prvej inštancie vytkol, že dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam (§ 365 ods. 1 písm. f) CSP) a že napadnuté rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 písm. h) CSP). Nesúhlasil s právnym a skutkovým posúdením predmetnej veci súdom prvej inštancie. Mal to, že boli splnené podmienky na vydanie navrhovaného neodkladného opatrenia. Poukázal na skutočnosť, že súd prvej inštancie sa nedostatočne zaoberal komparáciou inštitútov opatrovníka a poručníka, najmä otázkou, v akom obsahovom naplnení bolo ustanovenie poručníka navrhované. Bol toho názoru, že preukázal opodstatnenosť svojho nároku a je potrebné prihliadnuť aj na naliehavosť potreby zasiahnuť formou neodkladného opatrenia, keď v danom prípade hrozí ujma a bezprostredné nebezpečenstvo ohrozenia maloletej. Uviedol, že za maloletú koná ako opatrovník vo vymedzenom rozsahu, avšak toto zastupovanie sa týka najmä bežných vecí, spravovania majetku, zastupovania pred úradmi a pod., kým navrhované ustanovenie poručníka, vrátane neodkladného opatrenia, je vo svojej obsažnosti širší inštitút, zahrňujúci aj osobnú starostlivosť o maloletú, jej výchovu, poskytnutie bývania a výživy či vykonávanie osobnej starostlivosti, čo v skutočnosti aj sám zabezpečuje. Jeho osobná starostlivosť o maloletú, zabezpečenie jej výživy, výchovy a bývania, podľa jeho mienky, preukazuje a osvedčuje naliehavosť potreby vydania neodkladného opatrenia, keďže bez zabezpečenia týchto základných potrieb hrozí ujma a bezprostredné nebezpečenstvo ohrozenia maloletej. Upozornil, že v skutočnosti nestačí na zabezpečenie nevyhnutných potrieb maloletej len jej zastupovanie pred úradmi, správa jej majetku a pod. Vyjadril sa, že je schopný riadne vykonávať funkciu poručníka maloletej. Vzhľadom na to, že rodičovské práva a povinnosti k maloletej nemôže aktuálne vykonávať ani jeden z jej rodičov, pokladal podmienky na ustanovenie poručníka maloletej za splnené.

4. Matka, otec a kolízny opatrovník sa k odvolaniu opatrovníka maloletej nevyjadrili.

5. Odvolací súd preskúmal vec napadnutú odvolaním opatrovníka maloletej, v ktorej nie je viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania podľa § 65 a § 66 CMP, bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 378 ods. 1, § 385 ods. 1 CSP, a odvolanie opatrovníka maloletej vyhodnotil ako nedôvodné. Súd prvej inštancie vec správne právne posúdil, a vyvodil z nej aj správny právny záver. V odvolaní neboli uvedené žiadne skutočnosti, ktoré by mali za následok zmenu rozhodnutia súdu prvej inštancie.

6. Podľa čl. 1 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky č. 460/1992 Zb., Slovenská republika uznáva a dodržiava všeobecné pravidlá medzinárodného práva, medzinárodné zmluvy, ktorými je viazaná, a svoje ďalšie medzinárodné záväzky.

7. Podľa § 2 zákona č. 97/1963 Zb. o medzinárodnom práve súkromnom a procesnom (ďalej len „ZMPSaP“), ustanovenia tohto zákona sa použijú, len pokiaľ neustanovuje niečo iné medzinárodná zmluva, ktorou je Slovenská republika viazaná alebo zákon vydaný na vykonanie medzinárodnej zmluvy.

8. Podľa čl. 32 Zmluvy medzi Československou socialistickou republikou a Zväzom sovietskych socialistických republík o právnej pomoci a právnych vzťahoch v občianskych, rodinných a trestných veciach z 16.05.1983 (publikovanej v Zbierke zákonov ako Vyhláška ministra zahraničných vecí č. 95/1983 Zb., ďalej len „Zmluva o právnej pomoci“), na ustanovenie alebo zrušenie poručníctva a opatrovníctva je daná právomoc orgánu zmluvnej strany, ktorej občanom je osoba, ktorej sa poručníctvo alebo opatrovníctvo ustanovuje alebo zrušuje, pokiaľ táto Zmluva neustanovuje niečo iné.

9. Podľa čl. 33 ods. 1 Zmluvy o právnej pomoci, ak treba urobiť nevyhnutné poručnícke alebo opatrovnícke opatrenia na ochranu záujmov občana jednej zmluvnej strany, ktorý má bydlisko, prechodný pobyt alebo majetok na území druhej zmluvnej strany, orgán tejto zmluvnej strany upovedomí o tom bezodkladne orgán, ktorého právomoc je daná podľa článku 32.

10. Podľa čl. 33 ods. 2 Zmluvy o právnej pomoci, v neodkladných prípadoch môže orgán druhej zmluvnej strany sám urobiť primerané dočasné opatrenia podľa svojho právneho poriadku, ale musí bezodkladne upovedomiť orgán, ktorého právomoc je daná podľa článku 32. Tieto opatrenia zostávajú v platnosti až do času, keď orgán uvedený v článku 32 prijme iné rozhodnutie.

11. Podľa § 2 ods. 1 CMP, na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

12. Podľa § 161 ods. 1 CSP, ak tento zákon neustanovuje inak, súd kedykoľvek počas konania prihliada na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať a rozhodnúť (ďalej len „procesné podmienky“).

13. Účelom neodkladných opatrení vo veciach maloletých je poskytnutie preventívnej ochrany ich práv a záujmov, ešte pred ich porušením, či ohrozením. Všeobecné zásady, charakterizujúce inštitút neodkladného opatrenia sa vzťahujú aj na konanie vo veciach maloletých, v ktorom sú súdy povinné prioritne chrániť záujmy maloletých detí a poskytnúť zvýšenú ochranu ich právam. Účelom inštitútu neodkladného opatrenia je rýchla a dočasná úprava právnych pomerov účastníkov. V konaní starostlivosti súdu o maloleté deti, pri nariadení neodkladného opatrenia je súd v záujme maloletého dieťaťa povinný starostlivo uvážiť, či sú pre také opatrenia splnené všetky zákonné podmienky. Z charakteru neodkladného opatrenia vyplýva, že pred jeho nariadením súd nemusí zistiť všetky skutočnosti, ktoré sú potrebné pre vydanie konečného rozhodnutia a pri zisťovaní nemusí byť vždy dodržaný formálny postup stanovený na dokazovanie. Pre súd je prioritou záujem maloletého dieťaťa a vytvorenie stavu spravodlivej rovnováhy medzi záujmom dieťaťa a jeho rodičmi, pričom zvláštny význam sa kladie na záujem dieťaťa, ktorý môže mať prednosť pred záujmom rodiča, a neumožňuje rodičovi vynútiť si také opatrenia, ktoré by ohrozovali zdravie a rozvoj dieťaťa.

14. Odvolací súd v prvom rade poukazuje na skutočnosť, že v prejednávanej veci ide o konanie s cudzím prvkom, keďže maloletá, ako aj jej rodičia sú štátnymi občanmi X., pričom z obsahu spisového materiálu vyplýva, že maloletá sa z dôvodu vojnového konfliktu na X. od 26.02.2022 zdržiava na území Slovenskej republiky bez sprievodu rodičov, a to v domácnosti svojej sesternice a jej partnera, ktorý bol neodkladným opatrením nariadeným uznesením Okresného súdu Bratislava V zo dňa 17.03.2022, č.k. 12P/32/2022-11

ustanovený za opatrovníka maloletej s tým, že je oprávnený a povinný maloletú v jej záujme zastupovať v bežných veciach a spravovať jej majetok, a to na čas do ustanovenia poručníka maloletej alebo do doby, kým niektorý z rodičov neprevezme maloletú do osobnej starostlivosti. Maloletej zároveň bolo udelené povolenie na tolerovaný pobyt na území Slovenskej republiky na dobu od 19.03.2022 do 04.03.2023. Právomoc súdov Slovenskej republiky v danej veci je potrebné posúdiť s poukazom na § 2 ZMPSSaP, v zmysle ktorého majú v prípade právnych vzťahov s cudzím prvkom aplikačnú prednosť medzinárodné zmluvy, ktorými je Slovenská republika viazaná, resp. zákony vydané na vykonanie medzinárodných zmlúv. Takouto medzinárodnou zmluvou je aj Zmluva medzi Československou socialistickou republikou a Zväzom sovietskych socialistických republík o právnej pomoci a právnych vzťahoch v občianskych, rodinných a trestných veciach zo dňa 16.05.1983, do ktorej Slovenská republika a Ukrajina sukcedovali. Otázkou právomoci na konanie vo veciach poručníctva a opatrovníctva upravuje čl. 32 Zmluvy o právnej pomoci, v zmysle ktorého je v uvedených konaniach daná právomoc orgánu zmluvnej strany, ktorej občanom je osoba, ktorej sa poručníctvo alebo opatrovníctvo ustanovuje alebo zrušuje. V neodkladných prípadoch však môže orgán druhej zmluvnej strany postupovať v zmysle čl. 33 ods. 2 Zmluvy o právnej pomoci a sám urobiť primerané dočasné opatrenia podľa svojho právneho poriadku, o ktorých musí bezodkladne upovedomiť orgán disponujúci právomocou podľa čl. 32. V súlade s uvedeným je v konaniach týkajúcich sa poručníctva a opatrovníctva k maloletej (v konaniach vo veci samej) daná právomoc súdov X., ktorej je maloletá štátnou občiankou, pričom súdy Slovenskej republiky sú oprávnené v týchto veciach zakročiť podľa slovenského právneho poriadku výlučne primeranými dočasnými opatreniami v neodkladných prípadoch, t.j. formou neodkladného opatrenia v zmysle § 324 a nasl. CSP, resp. § 360 a nasl. CMP.

15. Vychádzajúc z uvedeného je odvolací súd zhodne so súdom prvej inštancie toho názoru, že opatrovník maloletej vo svojom návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia dostatočne nepreukázal existenciu potreby bezodkladnej úpravy pomerov maloletej v tom smere, že by jej bolo potrebné dočasne ustanoviť poručníka, keďže bezprostredná ochrana práv a oprávnených záujmov maloletej na území Slovenskej republiky je v tomto smere dostatočne zabezpečená už tým, že maloletej bol ustanovený opatrovník, ktorý je oprávnený a povinný maloletú v jej záujme zastupovať v bežných veciach a spravovať jej majetok, a to na čas do prípadného ustanovenia poručníka maloletej (rozhodnutím vo veci samej), resp. do jej prevzatia do osobnej starostlivosti rodičmi. Ustanovenie poručníka maloletemu dieťaťu je pritom v zmysle § 56 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej „Zákon o rodine“) prípustné len za podmienky, že obaja rodičia maloletého dieťaťa zomreli, boli pozbavení výkonu rodičovských práv a povinností, bol pozastavený výkon ich rodičovských práv a povinností alebo nemajú spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu, ktorých splnenie v danom prípade z obsahu spisového materiálu ani nevyplýva. Navyše, pokiaľ opatrovník vo svojom odvolaní poukazoval na potrebu výkonu osobnej starostlivosti o maloletú, je potrebné zdôrazniť, že poručník v zmysle § 56 ods. 2 Zákona o rodine nie je z titulu svojej funkcie povinný sa o maloleté dieťa osobne starať. Pokiaľ teda na strane maloletej vznikne potreba bezodkladnej úpravy pomerov vo vzťahu k osobnej starostlivosti o ňu, túto otázku bude potrebné riešiť použitím iného právneho inštitútu, ako je ustanovenie poručníka, a to za súčasného dôkladného skúmania, či budú súdy Slovenskej republiky v konkrétnom prípade disponovať právomocou na konanie.

16. S poukazom na vyššie uvedené zdôvodnenie odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie v napadnutej časti podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správne potvrdil.

17. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 52 CMP.

18. Odvolací súd prijal rozhodnutie jednomyseľne, pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolať musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).